

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

Poročilo o delu in razvoju službe posredovanja dela v okraju za leto 1958

(Nadaljevanje)

Kakšno je bilo povprečno število 1957/58, nam pokaže naslednja tabela: oseb zaposlenih v našem okraju po belah: gospodarskih dejavnostih v letih

Gospodarska dejavnost	Povprečno število v letu 1957	Zaposlenih v letu 1958	Primerjava v % s 1957. letom
Proizvodnja in razdelitev električne energije	1.225	1.305	+ 6,5
Proizvodnja in predelava premoga	7.637	7.531	- 1,4
Barvna metalurgija	339	326	- 3,9
Proizvodnja in predelava nekovinskih rudnin	2.824	2.970	+ 5,1
Kovinska industrija	7.854	8.314	+ 5,9
Elektro industrija	2.860	3.186	+ 11,4
Kemična industrija	2.306	2.583	+ 12
Industrija gradbenega materiala	1.993	1.967	- 1,3
Lesna industrija	6.554	7.051	+ 7,5
Industrija lesovine, celuloze in papirja	2.432	2.537	+ 4,3
Tekstilna industrija	7.434	8.231	+ 10,7
Industrija usnja in obutvo	2.405	2.624	+ 9,1
Zivilska industrija	1.818	2.035	+ 11,9
Grafična industrija	1.295	1.446	+ 11,6
Tobačna industrija	752	718	- 4,6
Filmska industrija	144	167	+ 15,9
Skupaj industrija in rudarstvo	49.872	52.991	+ 6,3
Kmetijstvo	5.514	5.419	- 1,8
Gozdarstvo	1.222	1.230	+ 0,7
Gradbeništvo	9.406	10.278	+ 9,2
Železniški promet	7.437	7.939	+ 6,7
Ostali promet (cestni, zračni, vodni, PTT itd.)	3.067	3.326	+ 8,4
Trgovina, gostinstvo in turizem	12.265	13.759	+ 12,1
Obrt (socialistični sektor)	7.893	8.797	+ 11,3
Komunalna dejavnost	1.539	1.696	+ 10,2
Kulturna, prosvetna in socialno-zdravstvena dejavnost	16.918	18.170	+ 7,4
Dejavnost državnih organov in ost.	10.780	10.712	- 0,7
Neopredeljeno	749	751	+ 0,8
Skupaj socialistični sektor	126.662	135.068	+ 6,6
Privatni sektor	7.729	7.761	+ 0,4
Pogodbeni zavarovanci	162	174	+ 7,4
Skupaj	134.553	143.003	+ 6,3

Naslednja tabela prikazuje po letih 1957/58 po spolu in kategoriji povprečno število zaposlenih oseb v jah:

1957					
Spol	Delavci	Uslužbenci	Vajenci	Ostali	Skupaj
Moški	55.788	21.019	5.793	282	82.882
Ženske	32.755	17.067	1.808	41	51.671
Skupaj	88.543	38.086	7.601	323	134.553
1958					
Spol	Delavci	Uslužbenci	Vajenci	Ostali	Skupaj
Moški	61.003	19.695	5.861	278	86.837
Ženske	35.637	18.546	1.943	39	56.166
Skupaj	96.640	38.241	7.804	317	143.003
Primerjava v % z letom 1957					
Spol	Delavci	Uslužbenci	Vajenci	Ostali	Skupaj
Moški	+ 9,3	- 6,4	+ 1,1	- 1,5	+ 4,8
Ženske	+ 8,7	+ 8,6	+ 7,5	- 4,9	+ 8,6
Skupaj	+ 9,1	+ 0,4	+ 2,6	- 1,9	+ 6,3

Iz tabele je razvidno, da se je število zaposlenih v letu 1958 nasproti letu 1957 zvišalo za 6,3%. V posameznih panogah gospodarstva pa se je število zaposlenih oseb povečalo predvsem v živilski industriji, ki je v tem pogledu na prvem mestu, nato v trgovini, gostinstvu in turizmu, na tretjem mestu pa je elektroindustrija, tekstilna in grafična industrija, obrt socialističnega sektorja in komunalna dejavnost. Znižalo pa se je število zaposlenih v primerjavi z letom 1957 v barvni

metalurgiji, rudarstvu, kmetijstvu, tobačni industriji, industriji gradbenega materiala in državni upravi. Vzrok znižanja v navedenih panogah je po našem mnenju predvsem v tem, ker je preko celega leta 1958 prevladovalo pomanjkanje delovne sile.

Ce sedaj primerjamo isto stanje z ozirom na spol — ugotovimo, da

se je število zaposlenih žena dvignilo za 8,6% in to samo pri delavkah za 8,7%, pri uslužbenkah pa za 8,6%. Zanimivo je, da se je število moških uslužbencev znižalo za 6,4%. Od celokupnega števila zaposlenih je 61% moških in 39% žensk.

Pri tem lahko tudi z zadovoljstvom ugotavljamo, da se število zaposlenih žensk iz leta v leto zvišuje — in to znatno hitreje kot pri moških, kar je po našem mnenju — glede na število nezaposlenih žena — pravilna pot pri zaposlovanju ženske delovne sile. K navedenim podatkom pripominjamo še to, da pri skupnem številu zaposlenih oseb, ki jih navedene tabele izkazujejo, niso upoštevani zaposleni invalidi in upokojeanci, katerih skupno število znaša 3429 oseb, od tega 2696 moških in 733 žensk. Ce primerjamo procen-

JAVNI RAZGLAS

Na podlagi 63. člena Zakona o narodni obrambi bo na območju okraja Ljubljana v času od 4. maja do 4. avgusta 1959. leta rekrutacija (nabor) za mladince, rojene leta 1940 in starejših letnikov, do sedaj začasno nesposobnih, in takih, ki še niso pristopili k rekrutaciji. Rekrutacija se bo vršila po občinski vsaki dan, razen ob nedeljah in državnih praznikih, in sicer po naslednjem razporedu:

1. Občina Ljubljana-Polje od 4. do 8. maja 1959.
2. Občina Ljubljana-Rudnik od 9. do 13. maja 1959.
3. Občina Ljubljana-Črnuče dne 14. maja 1959.
4. Občina Ljubljana-Sentvid od 15. do 18. maja 1959.
5. Občina Ljubljana-Moste od 19. do 21. maja 1959.
6. Občina Ljubljana-Center od 22. do 29. maja 1959.
7. Občina Ljubljana-Siška od 30. maja do 3. junija 1959.
8. Občina Ljubljana-Vič od 4. do 11. junija 1959.
9. Občina Ljubljana-Bežigrad od 12. do 17. junija 1959.
10. Občina Ivančna gorica od 18. do 20. junija 1959.
11. Občina Grosuplje od 22. do 23. junija 1959.
12. Občina Dobropolje dne 24. junija 1959.
13. Občina Lašče dne 25. junija 1959.
14. Občina Kočevje od 26. do 30. junija 1959.
15. Občina Ribnica od 1. do 2. julija 1959.
16. Občina Sodražica dne 3. julija 1959.
17. Občina Loška dolina dne 7. julija 1959.
18. Občina Cerkljica dne 6., 7., 8., 9. in 10. julija 1959.
19. Občina Logatec od 11. do 13. julija 1959.
20. Občina Borovnica dne 14. julija 1959.
21. Občina Vrhnika od 15. do 16. julija 1959.
22. Občina Dobrova dne 17. julija 1959.

23. Občina Medvode dne 18. julija 1959.
24. Občina Litija od 20. do 24. julija 1959.
25. Občina Kamnik od 25. do 29. julija 1959.
26. Občina Domžale od 31. julija do 4. avg. 1959.

Vse mladince, ki so rojeni l. 1940 in starejši, ki so bili do sedaj začasno nesposobni ali pa sploh niso bili na rekrutaciji ter niso prejeli poimenskega poziva od vojaškega odseka v Ljubljani ali pa od svoje matične občine, pozivamo s tem razglasom na podlagi 56. člena Zakona o narodni obrambi, da se javijo rekrutni komisiji v kraju, kjer stalno stanujejo, v času, ki je predviden v zgornjem razporedu.

Rekrutna komisija začne z delom vsak dan ob 7. uri zjutraj.

Poleg že navedenih letnikov so k rekrutni komisiji dolžni pristopiti tudi mladinci istih letnikov, ki začasno stanujejo na območju okraja Ljubljana, četudi niso prejeli poimenskega poziva od Uprave vojaškega odseka, kjer so v evidenci. Ravno tako lahko pristopijo k rekrutni komisiji tisti mladinci, ki so prejeli pozive od uprave vojaškega odseka, kjer se vodijo v evidenci, če so začasno na območju okraja Ljubljana.

Vse odgovorne osebe v podjetjih, ustanovah, družbenih organizacijah, privatne delodajalce, kakor tudi družinske poglavarje opozarjamo na odredbo 54. člena Zakona o narodni obrambi, po kateri so dolžni prijavljati obveznike-rekrute upravi vojaškega odseka, če se ti poskušajo izogibati vojaških obveznosti. V takih primerih odgovarjajo po 148. členu istega zakona odgovorne osebe v podjetjih in ustanovah, delodajalci in poglavarji družin.

Podrobne informacije o rekrutaciji dajejo vsi občinski ljudski odbori — oddelki narodne obrambe.

ZASTOPNIK NACELNIKA
UPRAVE VOJASKEGA ODSEKA
pešadijski podpolkovnik
Ivan Božič l. z.

tualno stanje nezaposlenih s povprečjem zaposlenih v letu 1958, — vidimo, da je bilo od skupnega števila zaposlenih 0,21 % nezaposlenih, iz česar lahko zaključimo, da v našem okraju vprašanje brezposelnosti ne predstavlja nobenega problema.

Stanje zaposlenih po posameznih občinah na dan 31. decembra 1958 pa je bilo naslednje:

Občina	Štev. zaposlenih v občini
Borovnica	1.149
Dobrova	329
Ljubljana-Bežigrad	11.941
Ljubljana-Center	50.658
Ljubljana-Crnuče	1.380
Ljubljana-Moste	5.306
Ljubljana-Polje	1.919
Ljubljana-Rudnik	1.447
Ljubljana-Sentvid	4.018
Ljubljana-Siška	8.969
Ljubljana-Vič	5.287
Medvode	1.515
Kamnik	5.870
Domžale	7.432
Logatec	1.523
Vrhnika	2.236
Litija	2.952
Dobrepolje	187
Grosuplje	2.197
Ivančna gorica	451
Cerknica	2.353
Loška dolina	691
Kočevje	5.512
Lašče	209
Ribnica	1.409
Sodražica	552
Hrastnik	2.163
Trbovlje	9.980
Zagorje	4.488
Skupaj	144.123

Iz zgornjih podatkov ugotavljamo, da je 65,16 % zaposlenih delavcev na območju mestne Posredovalnice in da le 34,84 % zaposlenih odpade na območja ostalih posredovalnic okraja.

POKLICNA SVETOVALNICA OKRAJA LJUBLJANA

Konec prejšnjega in v začetku tega stoletja se je z naglim razvojem industrije vključevalo vedno več ljudi v proizvodnjo in vzporedno s tem se je večalo število poklicev. Ker pa so bili ti ljudje malo seznanjeni z delom v industriji, so se zaposlovali na taka mesta, ki jim stvarno niso odgovarjala. To je rodilo obratne nesreče, fluktuacije, beganje mladine iz poklica v poklic in podobno. Ker je to povzročalo precejšnjo gospodarsko škodo, so bili kapitalisti prisiljeni na znanstveni podlagi proučevati te pojave. Kmalu je postalo jasno, da različni poklici zahtevajo različne sposobnosti. Pokazala se je potreba po organizaciji, ki bi se bavila s poklicnimi zahtevami in s proučevanjem sposobnosti, ki ustrezajo tem zahtevam.

Že po prvi svetovni vojni najdemo v Švici, kmalu potem pa tudi v Angliji in Nemčiji (do nacizma) razne institucije, ki so se ukvarjale izključno s temi problemi. Motive za to proučevanje vsekakor ni narekovala človekoljubnost, saj je bil kapitalist zainteresiran, da dobi v proizvodnjo človeka, ki ga bo izobil do maksimuma in se v tem jasno kaže selektivni značaj te službe.

Od tedaj pa do danes se je ta služba zelo razvila, tako da si danes ne moremo zamisljati nobene industrijsko razvite države, ki ne bi poznala važnosti službe poklicnega svetovanja.

Prvi ustanovi za poklicno usmerjanje v Jugoslaviji sta bili »Stanica za svetovanje pri izboru zvanja« v Zagrebu od leta 1931 in »Psihoteknični zavod« v Beogradu. Ti dve

ustanovi sta bili osnovani na pobudo trgovinskih in obrtnih zbornic. Ukvarjali sta se s svetovanjem poklicev mladini, beograjska pa je imela poleg tega še selektivni značaj in je vršila selekcijo kandidatov za prometne poklice v Beogradu.

V Ljubljani je nastala poklicna svetovalnica 1938. leta in je delovala do druge svetovne vojne. Sedež je imela na šolski polikliniki v Ljubljani. Ustanovljena je bila na pobudo slovenskih obrtnikov in strokovnih šol. Bila je za tisti čas, to je za začetno fazo ta dejavnost razmeroma dobro opremljena.

Takoj po drugi svetovni vojni je delovala le še »Stanica za svetovanje pri izboru zvanja« v Zagrebu in sicer leta 1948, ko je prišlo do reorganizacije Ministrstva za delo, v okviru katerega je delovala.

Do ustanovitve današnjih poklicnih svetovalnic je prišlo leta 1951 in to na pobudo Sveta za narodno zdravje in socialno politiko FLRJ na podlagi priporočil Mednarodnega urada za delo. Tedaj je bilo sklenjeno, da se uvede služba poklicnega usmerjanja v mejah obstoječih možnosti. Poleg tega pa se je že tedaj formirala Zvezna komisija strokovnjakov, ki naj bi kontrolirala in koordinirala delo na bodočih poklicnih svetovalnicah. Že naslednje leto so začele delovati tri poklicne svetovalnice in to v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Te svetovalnice so bile mišljene kot centri, iz katerih naj se razvije mreža poklicnih svetovalnic po vseh večjih okrajih. To pa v začetku ni bilo izvedljivo, ker je primanjkovalo kadra šolanih psihologov, ki bi se ukvarjali s psihotehničnimi preglede.

V Ljubljani je bila ustanovljena poklicna svetovalnica pri Centralnem higienskem zavodu za LRS v okviru Inštituta za industrijsko psihologijo. Tam so delali psihologi in zdravniki. Po dveh letih se je ta zavod reorganiziral. Ustanovljen je bil Zavod za proučevanje organizacije in varnosti pri delu. V njegov okvir je bila vključena tudi poklicna svetovalnica, ki obstaja še danes in je center za to službo v LRS. Iz tega centra so se s pomočjo Republiške uprave za posredovanje dela ustanovljale okrajne svetovalnice pri birmih za posredovanje dela.

Problemi, ki so nastajali pri zaposlovanju in vključevanju mladine, so nujno narekovali, da se na okrajnem Biroju za posredovanje dela v Ljubljani izloči mladino iz referatov splošnega zaposlovanja. Tako je bil odprt nov referat v drugi polovici leta 1954, ko je bil nameščen mladinski referent, ki je obravnaval vso mladino do vključno 19. leta starosti.

Poklicna svetovalnica je bila formirana pri okrajnem Biroju za posredovanje dela v Ljubljani v letu 1956 in obstaja iz poklicnega svetovalca-psihologa ter mladinskega referenta. Nekako istočasno so bile ustanovljene tudi poklicne svetovalnice v okrajih, ki so bile kasneje priključene Ljubljani (Trbovlje in Kočevje).

Po vseh svetovalnicah je bila sprejeta sistemizacija delovnih mest psihologa in mladinskega referenta, ki na se je pokazala kot pomankljiva.

Zasedba poklicnih svetovalnic v Ljubljani, Kočevju in Trbovljah je naslednja:

Na okrajni poklicni svetovalnici v Ljubljani sta nameščena poklicni svetovalec-psiholog in mladinski referent.

Na sektorski poklicni svetovalnici v Kočevju pa opravlja posle poklicnega svetovalca in mladinskega referenta ena oseba in to poklicni svetovalec.

Sektorska poklicna svetovalnica v Trbovljah pa ima poklicnega svetovalca in mladinskega referenta.

Zasedba okrajne poklicne svetovalnice je še nepopolna. Poklicni svetovalec kot mladinski referent vršita delo za celotni bivši okraj ali za 22 občin. Naloge v okrajnem merilu pa so tako obsežne in zahtevne, da bi bilo potrebno sistemizirati mesto dveh psihologov poklicnih svetovalcev, obenem pa bi morala mestna Posredovalnica za delo ustanoviti svojo lastno poklicno svetovalnico.

Naloge poklicnih svetovalnic:

Poklicni svetovalec na osnovi psihotehničnih ter zdravniških pregledov oz. izvidov svetuje mladini in odraslim izbiro poklica in jih kontrolira, kako se v poklicu prilagajajo. Razen tega sodeluje tudi pri prekvalifikaciji invalidov.

Mladinski referent zbira podatke o prostih učnih mestih, o kapacitetah industrijskih in drugih strokovnih šol, razpošilja in zbira ankete o poklicni usmeritvi mladine, ki končuje obvezno šolanje. Preko sklenjenih učnih pogodb zbira podatke o vključenih vajencih. Vključuje vajence v uk ter pomaga pri zaposlovanju moralno in socialno ogrožene mladine, invalidnih ter defektnih otrok.

Poklicna svetovalnica sodeluje z družbenimi, političnimi in gospodarskimi organizacijami, šolami, domovi, zdravstvenimi ustanovami, zbornicami, socialnim skrbstvom in podobno. Nadalje sodeluje tudi s sorodnimi ustanovami s teoretičnim znanstvenim delom. Poklicna svetovalnica intervenira tudi pri razvezah učnih pogodb, kjer ugotavlja utemeljenost oziroma neutemeljenost razvez od strani učnih mojstrov itd.

Da bi vse omenjene naloge uspešno vršila, bi bila potrebna naslednja sistemizacija pri okrajni poklicni svetovalnici: 2 poklicna svetovalca-psihologa, 1 mladinski referent, 1 zdravnik, 1 socialni delavec in 1 administrator.

Poklicni svetovalec se pri svojem delu poslužuje psiholoških testov kot psihodiagnostičnih sredstev. S temi sredstvi skuša ugotoviti sposobnosti in kandidatu svetovati tisti poklic, kjer bi njegove najbolj razvite sposobnosti prišle v poštev. Nadalje se poslužuje pri svojem delu tudi socialnih anamnez, zdravniških spričeval itd. Z izčrpnim intervjujem skuša dobiti od kandidata čim več podatkov, ki so potrebni za objektivno presojo človeka. Poklicni svetovalec lahko laže objektivno svetuje zato, ker je čustveno neprizadet in se poslužuje objektivnih priložnosti za ugotavljanje sposobnosti.

Okrajna kakor tudi sektorski poklicni svetovalci uporabljajo razne inteligentnostne teste (s katerimi se ugotavlja intelektualni razvoj in raven individua), teste za ugotavljanje posebnih sposobnosti (n. pr. sposobnost mehanskega presojanja, prostorninskega presojanja), teste za ugotavljanje različnih psihomotornih funkcij (n. pr. za ugotavljanje ročnih spretnosti, spretnosti prstov, koordinacija rok itd.) in druge tehnike. Manjka pa poklicni svetovalnici predvsem osebnostne tehnike ter testi za ugotavljanje interesov, katere na homo verjetno v doglednem času dobili.

Po opravljenem testiranju dobi kandidata v obdelavo mladinski referent, ki ima na razpolago učna mesta, katera je dobil iz anket o potrebah vajencev, iz oglasov v časopisih, osebno itd. Če želenega mesta nima, ga pogosto skuša najti s pomočjo osebnih intervencij, katerih se poslužuje zlasti pri vključevanju problematičnih svetovancev, n. pr. defektnih (umsko ali telesno), socialno šibkih in moralno ogroženih, pri otrocih padlih borcev in pri tistih, ki zaradi kakršnegakoli razloga niso dosegli zadostne šolske izobrazbe, ki je predpisana za izbrani in svetovani poklic. Stranko informira o formalnih zahtevah pri poteku vključevanja, ter dnevno daje s tem v zvezi razne informacije.

Priključene sektorske poklicne svetovalnice delajo kot samostojne, mišljeno pa je, da bi okrajna poklicna svetovalnica koordinirala delo v celotnem okraju.

Za pomoč pri poklicnem svetovanju je bila že leta 1956 pri okrajnem Biroju za posredovanje dela v Ljubljani, organizirana mladinska komisija. V tej komisiji so poleg vseh družbenih in političnih organizacij zastopane tudi vse zbornice, šolstvo in okrajno tajništvo za delo. Komisija se sestaja v začetku vsakega leta, ko sestavi plan dela poklicne svetovalnice za tekoče leto, ki ga predloži v potrditev upravneemu odboru okrajnega Biroja za posredovanje dela. Sicer se pa sestaja po potrebi kot družbeni in kot pomožni organ upravnega odbora Posredovalnice. Skladno s tem je tudi predsednik komisije član upravnega odbora Posredovalnice. V letošnjem letu je imela komisija 4 seje, na katerih je obravnavala pereče probleme na terenu in probleme službe poklicnega svetovanja. Komisija nam nudi precejšnjo pomoč pri obravnavanju in reševanju problemov in nalog.

Pri okrajni poklicni svetovalnici je ekipa 8 predavateljev, ki predavajo staršem in otrokom vo šolah o izbiri poklica. Ti so strokovni učitelji-pedagogi na strokovnih šolah. V letošnjem letu so predavatelji opravili 117 predavanj, ki so zajela vse šole v okraju. Predavanja je obiskalo 3069 mladincev in mladink, 2687 staršev in 354 učiteljev in ostalih. Skupno je torej v celotnem okraju obiskalo predavanja po šolah o izbiri poklica 6110 oseb. Zakaj smo smatrali kot nujno potrebo, da smo organizirali ta predavanja, ki so se v letu 1958 vršila že tretje leto? Poleg informacij, ki jih dajejo predavatelji o različnih poklicih mladini in staršem, razbijajo tudi stare predsodbe o večvrstnosti in manjvrstnosti poklicev ter predsodke o manjvrstnosti ženske delovne sile. To je vsekakor v skladu s socialističnim družbenim gledanjem na delo in enakopravnost ženske delovne sile. Nadalje seznanja teren s poklicno svetovalnico in njenimi nalogami, poklicno svetovalnico pa s problemi na terenu.

Vsi vajenci morajo iti po Zakonu o vajencih na obvezen zdravniški pregled pred sklenitvijo učne pogodbe. V Ljubljani vrši te preglede šolska poliklinika, ravno tako v Trbovljah, dočim na območju kočevske poklicne svetovalnice opravlja zdravniške preglede v vsaki občini zdravnik splošne prakse v zvezi s poklicnim svetovanjem oziroma vključevanjem v uk. Tem pregledom se morajo podvreči vajenci, ki imajo že učno mesto. Težave na nastopijo v primerih, kjer gre za zdravstveno problematičnega otroka.

ka in je v sklopu svetovanja nujno potreben tudi zdravniški pregled. Ker na naši okrajni poklicni svetovalnici nimamo sistematiziranega zdravniškega mesta, nam je s polnim razumevanjem priskočila na pomoč ljubljanska šolska poliklinika. Zlasti se moramo ob tej priliki posebno zahvaliti dr. Miri Kuralt-Vončinovi, ki nam je omogočila, da vsak tak primer pošljemo tja na specialni zdravniški pregled. Zaradi oddaljenosti šolske poliklinike v Ljubljani in zaradi preobremenjenosti zdravnikov na tej ustanovi — pa je nemogoče, da bi se ta praksa še nadaljevala. Poklicno svetovanje je koordiniran proces, v katerem morajo ne samo pri pregledih, ampak tudi pri svetovanju sodelovati psiholog, zdravnik ter mladinski referent. Rešiti bo treba še mnoga organizacijska, predvsem pa kadrovska vprašanja, da bo to delo dobilo boljše obliko in polnejšo vsebino. Ta problem bo treba rešiti tako na okrajni kot na sektorskih poklicnih svetovalnicah.

Povezava z gospodarskimi organizacijami, podjetji in obrtniki je v Ljubljani še kolikor toliko dobra. Isto velja tudi za kočevsko in trboveljsko poklicno svetovalnico. Podjetja pošiljajo na posvetovalnico vaje na pregled. Poleg tega kažejo nekatera podjetja tudi precej razumevanja za vključevanje ženske mladine ter mladine, ki je kakorkoli ogrožena. Pomanjkljivosti pa se kažejo v tem, da nam ne odgovarjajo na anketo o prostih učnih mestih ob začetku leta ter dobivamo te prijave preko vsega leta, kar vsekakor otežkoča usmerjanje mladine v uk. V tem letu smo sicer zbrali 99% vseh prostih učnih mest v okraju, vendar smo morali iskati te podatke po časopisju, osebnih intervencij, pri statistiki sklenjenih učenih pogodb itd.

V tem letu je posredovalnica za delo naslovila na vsa podjetja anketo o planu delovne sile. Na žalost pa ugotovljamo, da se je komaj tretjina podjetij odzvala in poslala izpolnjene obrazce, kljub temu, da je bila ta anketa za kratko dobo, za 2 leti. Iz tega se vidi, da podjetja morda le premalo skrbijo za perspektivni plan kadra v svojih obratih. Poklicna svetovalnica bi potrebovala vsaj petletni plan potreb po delovni sili, če bi hotela res naravno svetovati in vključevati mladino v uk.

Mnogokrat moramo intervenirati pri podjetjih zaradi nepravilnega ravnanja z vajenci, bodisi zaradi izkoriščanja vajenca pri privatnem obrtniku ali neplačevanja njegove nagrade, bodisi zaradi tega, ker mu ne nudijo dovolj strokovnega ponka za izučevanje poklica. V velikih primerih najdemo vajencu drugo učno mesto.

Kakšni kandidati se javljajo k psihološkim pregledom in kdo jih pošilja? Po socialni strukturi so to predvsem otroci intelektualcev, mnogo manj pa je otrok delavcev in kmetov. Iz tega lahko razberemo, da je naš kmet in delavec v tem pogledu še precej pod vplivom zastaralosti in se premalo poslužuje teh znanstvenih pripomočkov. Poleg pregledov mladine je poklicna svetovalnica v tem letu začela pregledovati in svetovati tudi odraslim t. j. predvsem invalidom in za delo manj zmožnim osebam. Brez dvoma je bil dosežen pri tem delu velik uspeh, saj so organi službe posredovanja dela zanesljivejše posredovali delo omenjenim osebam. Pri tem delu smo zlasti naleteli na težave pri svetovanju duševno pri-

zadetim osebam. Glede tega bo treba pristopiti k bolj sistematskemu delu in se povezati predvsem z mentalno-higiensko postajo Ljubljana-Polje. Povprečen čas, ki se porabi za reševanje in obdelavo invalida je mnogo daljši kot pri povprečno zdravi osebi in znaša 2 do 3 dni. So pa primeri, katere je nemogoče spraviti na redno delovno mesto, ker podjetja za to nimajo primerne razumevanja in ne delovnega mesta. Zato bi bilo nujno potrebno, da se ustanove zavodi, ki bi se predvsem ukvarjali z delovno terapijo težjih primerov. Tri ali štiri take osebe so bile poslano zaradi raznih duševnih motenj tudi na mentalno-higiensko postajo v obravnavo. Izmed duševno prizadetih so prihajali v svetovalnico mentalno defektni, to je osebe, katere je nemogoče ozdraviti, pač pa je nujno, da se jim poišče primerno delovno mesto.

V letošnjem letu se je opazil porast abiturientov in študentov-visokošolcev. Visokošolci so se predvsem obračali na posvetovalnico zaradi tega, ker niso zmogli študija na fakulteti, na katero so se vpisali. Mnogi so omenjali, da študirajo pod vplivom staršev (primer: študent 22 let je prišel na svetovalnico zato, ker ni zmogel študija. Poskušal je že tretjič delati izpit, a ni uspel. Po lastni izjavi je želel po četrtem razredu gimnazije v uk, toda starši, predvsem mati, ki so bili pred vojno zelo dobro situirani, mu tega niso dovolili. S težavo je fant končal s pomočjo instrukcij gimnazijo. Zelo slabo je poznal način in zahteve študija na fakulteti, na katero se je vpisal. Po treh letih je študij opustil in se zaposlil). Kaže, da je tudi mladina, ki konča srednjo šolo, premalo orientirana in poučena o načinu študija na univerzi. Z naše strani pa se občuti pomanjkanje psihodiagnostičnih pripomočkov za to starost in to stopnjo predizobrazbe.

Na poklicno svetovalnico se obrača predvsem mladina v starosti od 14 do 16 let, to je mladina, ki končuje obvezno šolanje. Predvsem so se obračali otroci, ki niso imeli enega ali obeh staršev, ali pa starši niso uvideli odnosa se niso mogli posvetiti reševanju tega problema. Tozadevno so se obračali tudi starši sami za pomoč predvsem za otroke, ki niso uspešno dovršili osemletnega šolanja. Večina kandidatov, ki je bila psihotehnično pregledana, je prišla na posvetovalnico sama ali pa s starši. Poleg teh so prihajali taki, ki so jih pošiljale družbene in politične organizacije, gospodarske organizacije, šole in domovi.

Za psihotehnični pregled so se obračale na poklicne svetovalnice v našem okraju tudi šole. Zlasti jim je bilo važno to, da vedo, katerega učenca morajo posvečati večjo pozornost in mu omogočiti boljši in hitrejši razvoj, tako Gostinska šola v Ljubljani, ki je pošiljala kandidate na vse tri posvetovalnice, Kovinska industrijska šola v Ljubljani (bivša ZIS) ter Industrijska rudarska šola v Zagorju. Če primerjamo obdelavo kandidatov v letošnjem letu s prejšnjimi leti, ugotovljamo, da se številčno stanje kandidatov za psihotehnični pregled ni bistveno spremenilo. Zboljšal pa se je način obdelave kandidatov. Iz pričetnega samo informativnega obravnavanja smo prešli na obsežnejše psihotehnične preglede (v osvetlitev: prej je porabil psiholog za pregled otroka največ 2 uri, v letošnjem letu pa najmanj 3 uri). Za kvalitetnejšo obravnavo kandidatov se sedaj poslužujemo več tehnik, ki jih v prejš-

njih letih poklicna svetovalnica še ni imela. Vsekakor nam te tehnike omogočajo objektivnejšo ocenitev kandidatove sposobnosti. Cilj poklicnega svetovanja je dvig proizvodnje in s tem v zvezi je geslo postaviti pravega človeka na pravo mesto. Poklicna svetovalnica v socialistični družbi skuša osebne sposobnosti in interese vskladiti in jih prilagoditi zahtevam različnih poklicev. V tem se tudi bistveno loči od poklicnih svetovalnic kapitalističnih dežel, katerih cilj je več ali manj selektiven.

Kakšno je propagandno delo poklicnih svetovalnic? Najboljša propaganda za delo neke organizacije je njen uspeh pri delu. Iz ustnih razgovorov s strokovnimi učitelji na Industrijski kovinski šoli v Ljubljani, na kateri smo v letošnjem letu pregledali vse učence, smo ugotovili, da naše ocenjevanje dobro soglaša z opažanjem tamkajšnjih učiteljev. Poleg tega nekatere šole že nekaj let pošiljajo svoje kandidate na svetovalnice k psihološkim pregledom, ker so ugotovili, da jim to lahko mnogo koristi pri spopolnitvi poklicev. V letošnjem letu ljubljanska poklicna svetovalnica še ni mogla zaradi pomanjkanja kadra pristopiti k sistematičnemu sledenju svetovancev v poklicih in o tem na žalost ne moremo niti še nikakih podatkov.

Predavanja o izbiri poklica so močna sredstva za propagando. Rezultati teh predavanj so v tem, da se mladina čedalje bolj obrača na nas, bodisi ustno ali pismeno za informacije in to iz vsega okraja. V dnevnem časopisju in lokalnih listih smo objavili nekaj člankov o službi poklicnega svetovanja in o

izbiri poklica. Nadalje smo imeli nekaj intervjujev z novinarji. Zaradi prevelikih materialnih stroškov se v našem okraju v glavnem nismo poslužili razstav kot propagandnega sredstva. Izjema je le trboveljska poklicna svetovalnica, ki je izkoristila vajensko razstavo v ta namen in odprla kotiček poklicnega svetovanja. V času od 26. maja do 1. junija 1958 je bil »Teden poklicnega svetovanja«, ki ga je organizirala Republiška uprava za posredovanje dela. V tem času smo organizirali obiske v 30 podjetjih in gospodarskih organizacijah. Teh obiskov se je udeležilo 1242 otrok. Tu pa niso všteti obiski otrok ljubljanskih šol, ki so prirejale take ogledne med letom.

Vsako leto razdelimo vsem otrokom, ki končujejo obvezno šolanje, brošure in letake o izbiri poklica. Na teh letakih in brošurah je nekaj bolj tipičnih informacij, ki jih mora otrok upoštevati pri usmerjanju v uk ali nadaljnje šolanje.

V letošnjem letu smo se udeležili ustanovne skupščine Jugoslovanskega združenja za profesionalno orientacijo — sekcije LRS, ki se je vršila v Kranju, poleg tega pa tudi letne skupščine istega združenja v Skoplju. Poklicni svetovalci so se udeležili 7-dnevnega tečaja za psihološko tehniko Wechsler-Bellevue. Tečaj je bil v oktobru ter od tega časa dalje to tehniko že uporabljamo. Zlasti se je izkazala kot dobra pri problematičnih kandidatih. Skozi vse 3 poklicne svetovalnice je šlo v tem letu preko poklicnih svetovalcev in mladinskih referentov 6884 oseb, katerih razčlemba je naslednja:

	Ljubljana	Kočevje	Trbovlje	Skupno
psihotehničnih pregledov	340	157	170	667
nasvetov in informacij	4564	207	57	4828
vključenih v uk preko napotnic	1240	70	79	1389
Skupen promet				
na posvetovalnicah	6144	434	306	6884

Iz statističnega prikaza je razvidno, da prevladujejo pri psihotehničnih pregledih fantje (447 fantov in 220 deklet), dočim pri informacijah in nasvetih dekleta (1590 fantov in 3238 deklet). Pripominjamo, da so nekateri izmed njih prišli na posvetovalnico po nesvete ali informacije večkrat, kar pa je obseženo v številkah.

	Ljubljana	Kočevje	Trbovlje	Skupno
Psihotehničnih pregledov je bilo	340	157	170	667
Šolska izobrazba pregledanih kandidatov:				
	Ljubljana	Kočevje	Trbovlje	Skupno
do 4-razr. osnovne šole	23	1	—	24
od 4—8-razr. osnovne šole	299	152	170	621
višji razredi gimnazije	4	2	—	6
srednje strokovne šole	4	—	—	4
maturanti in študenti	10	2	—	12
Skupno	340	157	170	667

Starostni sestav pregledancev:

	Ljubljana	Kočevje	Trbovlje	Skupno
do 15 let	118	60	11	189
od 15 do 16 let	113	66	99	278
od 16 do 17 let	51	21	43	115
od 17 do 18 let	22	7	13	42
od 18 do 19 let	15	1	2	18
od 19 do 20 let	6	2	2	10
nad 20 let	15	—	—	15
Skupno	340	157	170	667

Kdo jih je poslal:

	Ljubljana	Kočevje	Trbovlje	Skupno
sami in šolska vodstva	221	128	29	378
Inv. oddelke posredovalnice	14	—	—	14
podjetja	16	29	12	57
industrijske šole	81	—	129	210
Zveza borcev	5	—	—	5
domovi	2	—	—	2
privatniki	1	—	—	1
Skupno	340	157	170	667

Kandidatom je bilo svetovano:

	Ljubljana	Kočevje	Tebovlje	Skupno
kovinska stroka	93	42	35	170
elektrostroka	19	3	34	55
gradbeništvo	10	6	1	17
predelovanje lesa	6	9	2	17
usnarstvo	5	2	2	9
oblačilna	12	10	—	22
brivsko-frizerska	8	3	—	11
papirna	1	—	—	1
grafika	8	6	—	14
kmetijstvo	3	—	1	4
živilska	2	6	—	8
tekstilna	4	—	—	4
metalurgija	3	—	—	3
steklarstvo	1	1	—	2
gostinstvo	25	1	7	33
trgovina	14	20	1	35
rudarstvo	—	—	78	78
srednje strokovne šole	46	13	—	59
vojaške šole	3	5	—	8
višje šole, univerze	36	7	—	43
administracija	17	—	—	17
razno	24	23	9	56
Skupno je bilo psihotehničnih pregledov	340	157	170	667

(Nadaljevanje v prihodnji številki »Glasnika«.)

OBČINSKI LJUDSKI ODBORI

OBČINA
LJUBLJANA-BEŽIGRAD

164.

Na podlagi 2. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev (Uradni list FLRJ št. 52/58) in 10. in 26. člena občinskega statuta je občinski ljudski odbor Ljubljana-Bežigrad na seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev dne 20. marca 1959 sprejel

ODLOK

o izrednem občinskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev

1. člen

Vsa industrijska podjetja in industrijski obrati, projektantska in montažna podjetja, trgovska podjetja na veliko in prometna podjetja plačujejo izredni proračunski prispevek.

2. člen

Izredni proračunski prispevek iz osebnega dohodka delavcev se obračunava po stopnji 25% od tistega dela osebnega dohodka delavcev, ki presega 160% minimalnega osebnega dohodka.

3. člen

Glede ugotavljanja osebnega dohodka in osnov za izračun izrednega proračunskega prispevka ter glede načina obračunavanja in plačevanja izrednega proračunskega prispevka veljajo smiselno določila Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev (Ur. list FLRJ št. 52/58) in na podlagi tega zakona izdanih predpisov.

Vsečina

Poročilo o delu in razvoju službe posredovanja dela v okraju v letu 1958 (nadaljevanje).

Javni razglas Uprave vojaškega oddelka.

164. Odlok o izrednem proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev občine Ljubljana-Bežigrad.

165. Odločba o ustanovitvi svetov potrošnikov občine Vrhnika.

166. Odlok o uvedbi izrednega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka občine Zagorje ob Savi.

167. Odlok o spremembi odloka o dopolnilnem proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev občine Zagorje ob Savi.

4. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

St. 05/2-1997/1-1959.

Datum: 21. marca 1959.

Predsednik
občinskega ljudskega odbora:
Stane Koman l. r.

OBČINA VRHNIKA

165.

Na podlagi 52. člena uredbe o trgovanju ter o trgovskih podjetjih in trgovinah (Ur. list FLRJ št. 37/53) in 26. člena Statuta občine Vrhnika je Občinski ljudski odbor Vrhnika na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 3. marca 1959 sprejel

ODLOČBO

o ustanovitvi svetov potrošnikov na območju občine Vrhnika

1.

Na območju občine Vrhnika se ustanovijo sveti potrošnikov:

1. v mestu Vrhnika skupni potrošniški svet za vse trgovine in prodajalne trgovskih in proizvajalnih podjetij z mešanim blagom, z obutvijo, s sadjem, z zelenjavo in za delikatese;

2. v mestu Vrhnika skupni potrošniški svet za prodajalne mlekarne, mestne klavnice in pekarije;

3. na ostalem območju občine Vrhnika pri vseh trgovinah in prodajalnih trgovskih in proizvajalnih podjetij z mešanim blagom.

2.

Sveti potrošnikov kot organi družbene kontrole imajo pravico kontrolirati poslovanje trgovin oziroma prodajalnih in predlagati ukrepe za izboljšanje njihovega poslovanja.

Pri izvrševanju kontrolne pravice:

1. dajejo sveti potrošnikov k sklepom organa trgovine oziroma prodajalne prireditve o uporabi sredstev rezervnega sklada, o razpolaganju z osnovnimi sredstvi, o uporabi investicijskih sredstev, o pravnici za investicijski kredit in o spremembi pravil trgovine oziroma prodajalne;

2. imajo pravico vpogleda v poslovne knjige in pravico pregledovati poslovne prostore in blago;

3. so dolžni o zapaženih nepravilnostih obvestiti pristojni državni organ.

3.

Svet potrošnikov šteje 3 do 9 članov. Svet ObLO, ki je pristojen za blagovni promet, določi število članov sveta potrošnikov, upoštevajoč pri tem število potrošnikov, ki jih zajamejo trgovine in prodajalne na območju mesta Vrhnika, oziroma ki jih zajamejo posamezne trgovine oziroma prodajalne izven območja mesta Vrhnika.

4.

Člani sveta potrošnikov se volijo na sestanku potrošnikov iz vrst potrošnikov trgovin in prodajalnih oziroma iz vrst potrošnikov posameznih trgovin in prodajalnih.

Volitve organizira in izvede:

1. za skupni svet potrošnikov po točki 1/1 te odločbe direktor trgovskega podjetja Vrhnika;

2. za skupni svet potrošnikov po točki 1/2 te odločbe direktor združene mlekarne Vrhnika;

3. za ostale svete potrošnikov poslovalne posameznih trgovin oziroma prodajalnih.

5.

Delovna doba za člane svetov potrošnikov traja eno leto ter se na predlog posameznega sveta potrošnikov lahko podaljša največ za dve leti.

6.

Sveti potrošnikov se morajo sestajati najmanj enkrat mesečno in morajo poročati dvakrat na leto (v mesecu januarju in juliju) zboru potrošnikov o svojem delu in ukrepih, ki so jih v tem času podvzeli.

7.

Ta odločba se objavi v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

St. 01/1-954/1-59.

Vrhnika, 3. marca 1959.

Predsednik
občinskega ljudskega odbora:
Janez Brenčič l. r.

OBČINA ZAGORJE OB SAVI

166.

Na podlagi 2. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev (Uradni list št. 52/58), 2. točke 26. člena statuta občine Zagorje ob Savi, je Občinski ljudski odbor Zagorje ob Savi na svoji seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev dne 30. marca 1959 sprejel

ODLOK

o uvedbi izrednega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka

1. člen

Izredni proračunski prispevek iz osebnega dohodka plačujejo vse gospodarske organizacije, v katerih dosega vsi ali posamezni delavci, ki so z njimi v stalnem delovnem razmerju, tolikšne osebnega dohodka, da presegajo 160% njihovih minimalnih osebnih dohodkov.

2. člen

Ta odlok se uporablja, kadar gospodarska organizacija razdeli čisti dohodek na osebne dohodke v nasprotju s smernicami o razporejanju čistega dohodka, ki jih določajo zvezni predpisi in v nasprotju s sklepi oziroma priporočili zbora proizvajalcev.

3. člen

Izredni proračunski prispevek iz osebnega dohodka plačujejo gospodarska organizacija iz dela čistega

dohodka, ki je namenjen za osebne dohodke delavcev, preden ga razdeli na osebne dohodke.

4. člen

Stopnja izrednega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka znaša 15% tistega dela osebnega dohodka, ki presega 160% minimalnega osebnega dohodka.

5. člen

Ta odlok začne veljati od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

St. 05/1-44/3-1959.

Datum: 6. aprila 1959.

Po pooblastilu predsednika ObLO
podpredsednik
Dušan Kolenc l. r.

167.

Na podlagi 12. člena zakona o proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev (Uradni list FLRJ št. 52-647/57), 12., 15. in 30. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS št. 19-88/52) in 26. člena statuta občine Zagorje ob Savi je občinski ljudski odbor Zagorje ob Savi sprejel na seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev dne 30. marca 1959

ODLOK

o spremembi odloka o dopolnilnem proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev

objavljenega v »Glasniku« št. 17 od dne 3. marca 1959, tako da se v prečiščenem besedilu glasi:

1. člen

Dopolnilni proračunski prispevek iz osebnega dohodka delavcev plačujejo v letu 1959:

a) vse industrije gospodarske organizacije in vsi industrijski obrati;

b) vse trgovinske gospodarske organizacije;

c) vsa gostinska podjetja in gostišča družbenega sektorja;

d) vsa obrtna podjetja in delavnice družbenega in privatnega sektorja;

e) komunalno podjetje.

2. člen

Stopnja dopolnilnega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka delavcev znaša 10% proračunskega prispevka iz osebnega dohodka, ki se plačuje po določbah zakona o proračunskem prispevku iz osebnega dohodka (Ur. list FLRJ št. 52-647/57).

Dopolnilni proračunski prispevek je dohodek občinskega proračuna in se plačuje ob izplačilu osebnega dohodka.

3. člen

Svet za družbeni plan in finance občinskega ljudskega odbora Zagorje ob Savi lahko oprosti zavezance iz 1. člena delno ali v celoti plačila dopolnilnega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka v primerih, ko bi delavci zaradi tega ne dosegli polnih prejemkov po tarifnem pravilniku.

4. člen

Ta sredstva se bodo uporabila za gradnjo šol in komunalnih naprav.

5. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku okraja Ljubljana.

St. 05/1-44/1-1959.

Datum: 23. januarja 1959.

Po pooblastilu predsednika ObLO
podpredsednik
Dušan Kolenc l. r.